

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 ภูมิหลังของ เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมการรับข่าวสารของ เกษตรกร
  - 2.1 ข่าวสารทั่วไป
  - 2.2 ข่าวสารทางการ เกษตร เกี่ยวกับการใช้สาร เคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
- ตอนที่ 3 ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของ เกษตรกร เกี่ยวกับ โครงการ พยากรณ์และ เตือนการระบาดของศัตรูข้าว และความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้สาร เคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
- ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและการใช้สาร เคมี ป้องกันกำจัดศัตรูข้าวกับปัจจัยต่าง ๆ ของ เกษตรกร

ตอนที่ 1

ภูมิหลังของ เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม เกษตรกรที่นำมาศึกษาครั้งนี้มีทั้งหมด 376 คน ซึ่งคิด เป็นประมาณร้อยละ 25 ของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่ทำการศึกษ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับภูมิหลังของ เกษตรกร กลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพในครอบครัว (ตารางที่ 1 หน้า 115)

เพศ พบว่าเป็นเกษตรกรชายร้อยละ 69 และเป็นผู้เข้าร่วมประชุมหรือเป็นสมาชิก ในโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพยากรณ์และ เตือนการระบาดของศัตรูพืช ส่วนที่เหลือ เป็นเกษตรกรหญิง ร้อยละ 31

อายุ เกษตรกรจำนวนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 27.2 และ 25.1 มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี และ 46 - 55 ปี รองลงมาร้อยละ 21 และ 20.6 มีอายุ 56 ปีขึ้นไปและมีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี มีเพียงร้อยละ 6.1 ที่อายุระหว่าง 17 - 25 ปี

การศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 85.3 มีการศึกษาระดับชั้นประถม 1 - 4 ร้อยละ 5.9 จบชั้นประถม 5 - 7 ร้อยละ 4 จบการศึกษาระดับมัธยม ที่เหลือร้อยละ 4.8 เป็นเกษตรกรที่ไม่ได้รับการศึกษา

สถานภาพในครอบครัว เกษตรกรที่ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 61 เป็นหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 22 เป็นคู่สมรสร้อยละ 14 เป็นบุตร ที่เหลือร้อยละ 3 เป็นญาติ

1.2 รายได้ การถือครองที่ดินและการจ้างแรงงาน (ตารางที่ 2 หน้า 117)

รายได้ เป็นรายได้รวมจากข้าวนาปี นาปรัง พืชผัก และรายได้จากอาชีพอื่น ของครอบครัวต่อหนึ่งการเก็บเกี่ยว ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรมีรายได้ประมาณ 68,215 บาท และเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 บาท โดยผู้ที่มีรายได้ต่ำสุดประมาณ 1,610 บาท และผู้มีรายได้สูงสุดประมาณ 1,400,000 บาท

การถือครองที่ดิน โดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรมีที่ดิน 19.75 ไร่ ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง และผู้ที่มีที่ดินเป็นของตนเองสูงสุดประมาณ 800 ไร่ ที่ดินที่เกษตรกรใช้ทำการเกษตรนี้จะทำนาปีเฉลี่ย 25 ไร่ และทำนาปรังโดยเฉลี่ย 16 ไร่

การจ้างแรงงาน (คน) โดยเฉลี่ยเกษตรกรจ้างคนงานในนา 6 คน

1.3 แหล่งหนี้สิน (ดังตารางที่ 3 หน้า 118)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 65.4 มีหนี้สินโดยกู้ยืมจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้ ร้อยละ 25.8 กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและธนาคารอื่น ๆ ร้อยละ 18.6 กู้ยืมจากสหกรณ์ ร้อยละ 8.5 กู้ยืมจากบิดามารดาและญาติ ที่เหลือยืมจากแหล่งอื่น ๆ เช่น พ่อค้า นายทุนและเพื่อน มีเพียงร้อยละ 28.7 ที่ไม่มีหนี้สิน และที่ไม่ระบุแหล่งหนี้สิน ร้อยละ 5.9

1.4 จำนวนเงินที่เป็นหนี้สิน (ดังตารางที่ 4 หน้า 119)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.4 มีหนี้สินเป็นเงินจำนวนหมื่นบาท รองลงมาร้อยละ 16 มีหนี้สินจำนวนพันบาท ร้อยละ 4 มีหนี้สินจำนวนแสนบาท มีเพียงร้อยละ 0.5 มีหนี้สินจำนวนร้อยบาท

1.5 ประสิทธิภาพในการทำงาน (ดังตารางที่ 5 หน้า 120)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 71.8 ทำนามากกว่า 21 ปีขึ้นไป รองลงมาร้อยละ 8.8 ทำนา 11 - 15 ปี ร้อยละ 6.1 เท่ากันเป็นเกษตรกรที่ทำนา 1 - 5 ปี และ 6 - 10 ปี ร้อยละ 5.6 ทำนา 16 - 20 ปี ที่เหลือร้อยละ 0.5 เป็นเกษตรกรที่ไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน

1.6 การเป็นสมาชิกกลุ่มโครงการและสหกรณ์ (ดังตารางที่ 6 หน้า 121)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 83.2 เป็นสมาชิกกลุ่มโครงการและสหกรณ์ และร้อยละ 16.8 ไม่เป็นสมาชิกของกลุ่มใดเลย ในบรรดาผู้เป็นสมาชิกกลุ่มนั้น ปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นสมาชิก 1 กลุ่มดังนี้

ร้อยละ 17.0 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร

ร้อยละ 14.6 เป็นสมาชิกโครงการพยาบาลและเดือนการระบาศศตวรรษ

ร้อยละ 13.3 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

สำหรับผู้ที่เป็นสมาชิกมากกว่า 1 กลุ่มขึ้นไป มีร้อยละ 38.3

1.7 การเป็นเจ้าของทรัพย์สินและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการเกษตร (ดังตารางที่ 7 หน้า 123)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 85.0 มีรถจักรยาน ร้อยละ 83.8 มีวิทยุร้อยละ 83.0 มีพัดลมและร้อยละ 58.2 มีโทรทัศน์ เกษตรกรเพียงร้อยละ 0.3 และ 0.8 มีเครื่องเล่นสเตอริโอ และเครื่องปั่นไฟจากรายการทั้งหมด 24 รายการ

1.8 ปัญหาที่ประสบในการทำงาน (ดังตารางที่ 8 หน้า 125)

เกษตรกรร้อยละ 25.3 ประสบปัญหาเกี่ยวกับศัตรูพืชและหนูนรกวน รองลงมาร้อยละ 21.8 ประสบปัญหาปุ๋ยแพงและน้ำไม่พอ ที่เหลือร้อยละ 18.1, 16.8 ประสบปัญหาจากแมลง สัตว์รบกวน และน้ำไม่พอ มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 12.7 ไม่มีปัญหาในการทำงาน

ตอนที่ 2

พฤติกรรมการรับข่าวสารของเกษตรกร

2.1 ข่าวสารทั่วไป

2.1.1 ความถี่การเปิดรับสื่อมวลชนในเรื่องทั่ว ๆ ไป (ดังตารางที่ 9 หน้า 126)

การอ่านหนังสือพิมพ์ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 41.8 อ่านหนังสือพิมพ์ นาน ๆ ครั้ง รองลงมาร้อยละ 29.3 ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 12.5 อ่านหนังสือพิมพ์ อาทิตย์ละ 2 - 3 ครั้ง ที่เหลือร้อยละ 9.6 และ 6.8 อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันและ เกือบ ทุกวัน

การฟังวิทยุ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 43.4 ฟังวิทยุทุกวัน รองลงมา ร้อยละ 19.9 ฟังวิทยุเกือบทุกวัน มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 16.8 ไม่ฟังวิทยุ ที่เหลือร้อยละ 15.4 และ 4.5 ฟังวิทยุนาน ๆ ครั้งและฟังวิทยุอาทิตย์ละ 2 - 3 ครั้ง

การชมโทรทัศน์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 46.5 ชมโทรทัศน์นาน ๆ ครั้ง รองลงมาร้อยละ 21.0 ชมโทรทัศน์เกือบทุกวันร้อยละ 17.8 ชมโทรทัศน์ทุกวัน มีเพียงร้อยละ 8.8 ไม่ชมโทรทัศน์ และร้อยละ 1.9 ชมโทรทัศน์อาทิตย์ละ 2 - 3 ครั้ง

2.1.2 รายชื่อหนังสือพิมพ์ สถานีวิทยุ และโทรทัศน์ที่เกษตรกรเลือกเปิดรับ (ดัง ตารางที่ 10 หน้า 128)

หนังสือพิมพ์ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 47.3 อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เป็นอันดับ หนึ่ง รองลงมาร้อยละ 6.6 อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และมีเกษตรกรที่อ่านทั้งไทยรัฐ และ เดลินิวส์ ร้อยละ 11.7 แต่มีเกษตรกรที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ร้อยละ 31.4

สถานีวิทยุ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 52.1 ฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาร้อยละ 14.9 ไม่ระบุว่าฟังสถานีไหน ที่เหลือร้อยละ 5.4, 2.7, 1.1 และ 1.1 ฟังสถานีวิทยุ 04 (ตาคสิ) วปถ.8 สสร. และ วสป. มีเพียงร้อยละ 0.3 ฟังสถานีวิทยุ จส. แต่มีเกษตรกรที่ไม่ฟังวิทยุร้อยละ 22.6

สถานีโทรทัศน์ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 52.9 เลือกเปิดรับสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 เป็นอันดับ 1 รองลงมาร้อยละ 16.0 ชมทั้งสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 และช่อง 7 มีเพียงร้อยละ 8.5 ที่ไม่ชมโทรทัศน์

2.1.3 ช่วงเวลาที่รับฟังวิทยุ และชมโทรทัศน์ (ดังตารางที่ 11 หน้า 130)

เกษตรกรเลือกฟังวิทยุตอน เช้าตรู่ก่อนไปนาร้อยละ 32.4 ร้อยละ 18.9 จะรับฟังทั้ง เช้าตรู่และกลางวัน ส่วนโทรทัศน์จะเปิดรับมากที่สุดคือ ช่วงเย็นถึงดึกร้อยละ 83.2 มีเพียงร้อยละ 4.3 ที่ชมโทรทัศน์ช่วงเย็น

2.1.4 การมีประสบการณ์ภายนอกสังคม (ดังตารางที่ 12 หน้า 131)

เกษตรกรร้อยละ 56.9 ไม่เดินทางไปไหน เกษตรกรร้อยละ 18.4 และ 9.8 ที่ไปตลาดในอำเภอและไปวัด มีเพียงร้อยละ 0.8 ที่เกษตรกรไปหน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

2.2 ข่าวสารทางการเกษตรเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว

2.2.1 การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว จำแนกตามสื่อต่าง ๆ (ดังตารางที่ 13 หน้า 132)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 68.9 รับข่าวสารทางการเกษตรเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวจากเจ้าหน้าที่หน่วยปราบศัตรูพืช ร้อยละ 51.1 รับข่าวสารฯ จากวิทยุร้อยละ 42.0 , 41.2 รับข่าวสารฯ จากเพื่อนและโทรทัศน์ มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 0.8 รับข่าวสารฯ จากเสียงตามสาย

2.2.2 การเลือกสื่อเพื่อรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าวเป็นลำดับที่ 1 (ดังตารางที่ 14 หน้า 133)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.1 รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่หน่วยปราบศัตรูพืช รองลงมาร้อยละ 17.8 และ 10.4 รับข่าวสารจากเพื่อนบ้านและวิทยุตามลำดับ ที่เหลือร้อยละ 6.4, 4.8, 3.2 และ 1.6 รับข่าวสารจากเกษตรกรผู้นำ โทรทัศน์ เอกชน และหนังสือพิมพ์มีเพียง 3 สื่อ คือ หอกระจายข่าว นิทรรศการ และเอกสาร/แผ่นพับที่เกษตรกรเลือกไม่ถึงร้อยละ 1 แจ้งว่าได้รับข่าวสารจากแหล่งดังกล่าว

2.2.3 การเลือกสื่อเพื่อรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์และเดือนการระบาศศัตรูข้าว ลำดับที่ 2 (ดังตารางที่ 15 หน้า 134)

เกษตรกรร้อยละ 17.0 เลือกสื่อวิทยุร้อยละ 12.8, 12.5, 12.2 และ 11.4 เลือกสื่อบุคคลคือผู้ใหญ่บ้านและกำนัน โทรทัศน์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและเพื่อนบ้านตามลำดับ

2.2.4 ช่วงเวลาที่เกษตรกรต้องการเข้ารับการอบรมตามโครงการพยากรณ์และเดือนการระบาศศัตรูข้าว (ดังตารางที่ 16 หน้า 135)

เกษตรกรร้อยละ 45.5 เลือกอบรมเดือนเมษายนเป็นลำดับ 1 รองลงมา ร้อยละ 10.7 เลือกอบรมเดือนพฤษภาคม เกษตรกรร้อยละ 9.1 ระบุเดือนใดก็ได้

ตอนที่ 3

ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ

ของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว

3.1 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์

3.1.1 จำนวนเกษตรกรผู้มีความรู้เกี่ยวกับแมลงและศัตรูธรรมชาติ (ดังตารางที่ 17 หน้า 136)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 93.1 รู้จักแมลงมร้อยละ 84.8 รู้จักด้วงเต่า ร้อยละ 53.5 48.9 รู้จักเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และหนอนกอข้าว มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 12.5 รู้จักมวนดูดไข่

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 88.8 พบแมลงปอในนาในฤดูที่ผ่านมา ร้อยละ 88.0 พบแมลงม ร้อยละ 76.9 76.3 และ 41.1 พบกบ ด้วงเต่า และคางคก ตามลำดับ มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 18.9 พบมวนดูดไข่

ประโยชน์ของการรู้จักชนิดของศัตรูข้าว พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 57.2 รู้ว่าการรู้จักชนิดของศัตรูข้าวมีประโยชน์ร้อยละ 16.2 ระบุว่าการรู้จักชนิดของศัตรูข้าวไม่มีประโยชน์

ระบุประโยชน์ของศัตรูธรรมชาติ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 72.9 รู้ว่าศัตรูธรรมชาติกินศัตรูข้าว ร้อยละ 10.9 ระบุว่าศัตรูธรรมชาติไม่มีประโยชน์และร้อยละ 4.9 รู้ว่าศัตรูธรรมชาติ มีประโยชน์แต่ให้เหตุผลไม่ได้มีเพียงร้อยละ 9.9 ไม่ทราบว่าศัตรูธรรมชาติ มีประโยชน์ และร้อยละ 0.4 ระบุว่าไม่มีศัตรูธรรมชาติในนา

3.1.2 จำนวนเกษตรกรที่รู้จักลักษณะการทำลายของศัตรูข้าว ระดับเศรษฐกิจ และการตรวจนับ (ดังตารางที่ 18 หน้า 138)

เกษตรกรร้อยละ 77.1 ทราบว่าเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลทำลายลำต้นหรือใ้ของต้นข้าว ร้อยละ 16.8 ทราบว่าหนอนกอข้าวทำลายรวงข้าวร้อยละ 89.4 ทราบว่าหนอนทอใบข้าวทำลายใบข้าว และร้อยละ 44.2 ทราบว่าระดับเศรษฐกิจคือระดับพันสารเคมี

ความถี่ในการสำรวจศัตรูข้าว ปรากฏว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 68.4
สำรวจศัตรูข้าวทุกอาทิตย์ รองลงมาร้อยละ 5.6 สำรวจศัตรูข้าวนาน ๆ ครั้ง หรือมีละครั้ง
ที่เหลือร้อยละ 2.9, 2.4 และ 0.3 สำรวจศัตรูข้าวทุก 2 อาทิตย์ ทุกวัน และแล้วแต่ศัตรู
ข้าวระบาคตามลำดับ แต่มีเกษตรกรที่ไม่ทราบวิธีการสำรวจตรวจนับศัตรูข้าวถึงร้อยละ 20.0

การสำรวจศัตรูข้าวที่ถูกต้อง พบว่าเกษตรกรร้อยละ 91.2 สำรวจศัตรูข้าว
โดยลงไปในนา และมีเกษตรกรร้อยละ 80.1 ที่ทราบว่าจำเป็นต้องตรวจทุกส่วนของต้นข้าว

ประโยชน์ของแบบสำรวจศัตรูข้าว ปรากฏว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 20.2
ทราบว่าแบบสำรวจศัตรูข้าวมีประโยชน์ทำให้รู้เวลาพ่นยา รองลงมาร้อยละ 18.9 ทราบว่า
แบบสำรวจศัตรูข้าวช่วยในการสำรวจศัตรูข้าว และร้อยละ 4 เห็นว่าแบบสำรวจศัตรูข้าวทำ
ให้ไม่ต้องใช้สารเคมีฯ ถ้าศัตรูข้าวยังไม่ถึงระดับเศรษฐกิจ แต่มีเกษตรกรถึงร้อยละ 49.4
ไม่ทราบว่าแบบสำรวจศัตรูข้าวมีประโยชน์

จำนวน เกษตรกรที่รู้จักศัตรูธรรมชาติของหนอนกอข้าว หนอนห่อใบข้าว และ
เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ปรากฏว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าอะไรเป็นศัตรูธรรมชาติของ
หนอนกอข้าว หนอนห่อใบข้าว และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล มีเกษตรกรเพียง ร้อยละ 24.8,
32.5 และ 33.3 เท่านั้นที่รู้จักศัตรูธรรมชาติของหนอนกอข้าว หนอนห่อใบข้าว และเพลี้ย
กระโดดสีน้ำตาล ตามลำดับ

3.1.2 จำนวนผู้ปฏิบัติการในการกำจัดศัตรูข้าว (ดังตารางที่ 19 หน้า 140)

ความถี่ในการตรวจสอบชนิดของศัตรูข้าว พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ
49.2 ตรวจสอบชนิดของศัตรูข้าวอาทิตย์ละครั้ง รองลงมาร้อยละ 29.3 ตรวจสอบทุกวัน
ร้อยละ 16.0 ตรวจสอบ 2 - 3 ครั้งต่ออาทิตย์ ที่เหลือร้อยละ 0.7, 0.3 และ 0.3
ตรวจสอบ 1 - 2 ครั้งต่อเดือน 2 ครั้งต่อปี และนาน ๆ ครั้ง มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 4.2
เท่านั้นที่ไม่เคยตรวจสอบชนิดของศัตรูข้าว

ผู้จำแนกศัตรูข้าว ปรากฏว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 60.1 ให้เจ้าหน้าที่
หน่วยปราบศัตรูพืช เป็นผู้จำแนกศัตรูข้าวให้ รองลงมาร้อยละ 15.2 จำแนกศัตรูข้าวด้วยตน
เองอีกร้อยละ 6.8 ที่ให้เพื่อนบ้านหรือญาติช่วยจำแนกศัตรูข้าวให้ มีเพียงร้อยละ 3.5 ไม่
จำแนกศัตรูข้าว

วิธีการตรวจนับศัตรูข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 54.5 ตรวจนับศัตรูข้าว โดยลงไปสำรวจในนาและเดินทะแยงมุม รองลงมาร้อยละ 16.5 ตรวจนับบนคันนา ร้อยละ 21.0 เดินตรวจในนาแต่ไม่เดินทะแยงมุม มีเพียงร้อยละ 4.0 ที่ไม่ตรวจนับหรือไม่ทราบ การตรวจนับศัตรูข้าว

รู้จักแบบสำรวจ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 51.1 รู้จักแบบสำรวจศัตรูข้าวที่ เหลือ 1.0 และ 0.3 รู้จักปฏิบัติการพ่นยา และปฏิบัติการปลุกข้าว แต่มีเกษตรกรถึงร้อยละ 47.6 ที่ไม่รู้จักแบบสำรวจศัตรูข้าว

การเข้ารับการอบรมตามโครงการพยากรณ์ฯ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 30.1 เคยเข้ารับการอบรม 1 - 5 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 17.3 เคยเข้ารับการอบรมถึง 26 ครั้งขึ้นไป อีกร้อยละ 10.6 เคยเข้ารับการอบรม 6 - 10 ครั้งร้อยละ 15.4 เคยเข้ารับการอบรมระหว่าง 11 - 25 ครั้ง และมีเกษตรกรร้อยละ 26.6 ไม่เคยเข้ารับการอบรมเลย

แหล่งที่ให้การอบรม พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 28.5 ได้รับการอบรม เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ จากเจ้าหน้าที่หน่วยปราบศัตรูพืชเป็นอันดับ 1 รองลงมาร้อยละ 22.1 ได้รับการอบรมจากเจ้าหน้าที่หน่วยปราบฯ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและพนักงาน ขยายยาร้อยละ 19.9 ได้รับการอบรมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ ที่เหลือร้อยละ 1.1 และ 1.0 ได้รับการอบรมจากพนักงานขยายยาและเพื่อนบ้าน แต่มีเกษตรกรร้อยละ 27.4 ที่ไม่เคยได้รับการอบรมจากแหล่งใดเลย

3.2 ทักษะของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ

3.2.1 จำนวนเกษตรกรที่แสดงทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ (ดังตารางที่ 20 หน้า 143)

จากการสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับความถี่ในการสำรวจศัตรูข้าว พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 63.6 ตอบว่าควรสำรวจทุกสัปดาห์เป็นอันดับ 1 (ซึ่งเป็นทัศนคติที่ถูกต้อง) รองลงมา

ร้อยละ 30.1 ตอบว่าควรสำรวจทุกวันร้อยละ 4.3 ตอบว่าควรสำรวจทุก 2 อาทิตย์ ที่เหลือร้อยละ 1.1 และ 0.5 ตอบว่าควรสำรวจนาน ๆ ครั้ง และอาทิตย์ละ 3 ครั้ง มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 0.5 ที่ตอบว่าไม่ควรสำรวจศักรูข้าว

ส่วนทัศนคติเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชแล้ว ไม่จำเป็นต้องสำรวจนา พบว่าเกษตรกรถึงร้อยละ 74.7 มีความเห็นว่าแม้จะใช้สารเคมี แล้วก็ตามยังมีความจำเป็นต้องสำรวจนา

ทัศนคติเกี่ยวกับความยาก - ง่ายของการใช้แบบสำรวจศักรูข้าว พบว่ามีเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 51.6 ไม่มีความเห็นเกี่ยวกับแบบสำรวจศักรูข้าว เกษตรกรร้อยละ 43.3 เห็นว่าแบบสำรวจศักรูข้าวแบบใหม่่ง่าย ที่เหลือเพียงร้อยละ 1.3 ที่เห็นว่าแบบสำรวจศักรูข้าวแบบใหม่่ง่าย

ทัศนคติเกี่ยวกับการใช้สารเคมี ฉีดทั่วทั้งแปลงทันทีที่เห็นศักรูข้าวระบาศพบว่า เกษตรกรถึงร้อยละ 65.7 ยังมีทัศนคติที่คิดว่าควรจะใช้สารเคมี ฉีดทั่วทั้งแปลงทันทีที่เห็นศักรูข้าวระบาศ

3.3 การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ และความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมี

3.3.1 การปฏิบัติตามโครงการพยากรณ์ฯ ของเกษตรกร (ดังตารางที่ 21 หน้า 144)

ความถี่ในการสำรวจแปลงนาเมื่อมีที่ผ่านมา พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 73.9 สำรวจนาทุกอาทิตย์ รองลงมา 9.1 สำรวจทุกวัน มีเพียงร้อยละ 3.7 ไม่เคยสำรวจนา

จำนวนครั้งในการใช้แบบสำรวจต่อ 1 ฤดูกาล พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 51.6 ไม่ใช้แบบสำรวจศักรูข้าว มีเกษตรกรร้อยละ 26.4 ใช้แบบสำรวจศักรูข้าว 11-15 ครั้งต่อ 1 ฤดู ที่เหลือเป็นเกษตรกรที่ใช้แบบสำรวจศักรูข้าวที่มีจำนวนครั้งในการใช้ตั้งแต่ 1 ครั้งถึง 21 ครั้งขึ้นไป

วิธีการออกแบบสำรวจศักรูข้าว พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.9 ไม่ได้กรอกแบบสำรวจศักรูข้าว แต่มีเกษตรกรถึงร้อยละ 44.1 ที่กรอกแบบสำรวจศักรูข้าวขณะอยู่ในนา มีเพียงร้อยละ 5.6 ที่กรอกแบบสำรวจศักรูข้าวเมื่อสำรวจนาเสร็จแล้ว

การปฏิบัติ เมื่อศัตรูข้าวถึงระดับพ่นยา พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 52.6 ไม่ได้ใช้แบบสำรวจและไม่ได้ทำอะไร แต่มีเกษตรกรถึงร้อยละ 40.2 ฉีดพ่นยาเมื่อศัตรูข้าวถึงระดับพ่นยา มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 7.2 เท่านั้นที่เฝ้าระวังและสำรวจศัตรูข้าวต่อไป

3.3.2 ความรู้ของเกษตรกรในการใช้สารเคมี (ดังตารางที่ 22 หน้า 146)

1. เวลาที่ควรฉีด พ่นสารเคมี พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 45.5 ตอบว่าควรฉีด พ่นสารเคมีเมื่อศัตรูข้าวถึงระดับเศรษฐกิจ รองลงมาร้อยละ 34.3 ตอบว่าเมื่อเห็นศัตรูข้าวร้อยละ 8.8 ตอบว่าควรฉีดสารเคมี เมื่อเกิดความเสียหายต่อข้าวมาก

2. การระบุชื่อสารเคมี กำจัดศัตรูข้าว พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.7 ระบุชื่อสารเคมี กำจัดหนอนกอข้าวได้ถูกต้อง รองลงมาร้อยละ 9.8 ระบุชื่อสารเคมี กำจัดหนอนท่อนใบข้าวได้ถูกต้อง ร้อยละ 8.3 ระบุชื่อสารเคมี กำจัดโรคไหม้ได้ถูกต้อง มีเพียงร้อยละ 3.5 ที่ระบุชื่อสารเคมี กำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลได้ถูกต้อง

3. เกษตรกรร้อยละ 69.7 สามารถระบุข้าวพันธุ์ต้านทานต่อการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลได้ถูกต้อง

4. เกษตรกรถึงร้อยละ 80.8 สามารถระบุถึงผลเสียของสารเคมี ได้ถูกต้อง

การระบุแหล่งทิ้งสารเคมี ที่เหลือหลังพ่นยา ปรากฏว่ามีเกษตรกรเพียงร้อยละ 8.0 ที่ระบุแหล่งที่ทิ้งสารเคมี ที่เหลือหลังพ่นยาได้ถูกต้อง เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75.6 เห็นว่าสารเคมี เป็นอันตรายต่อมนุษย์และสัตว์เลี้ยง เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 85.6 ไม่เห็นด้วยกับการที่จะใช้สารเคมี ฉีดพ่นได้ตลอดเวลา

3.3.3 ทักษะคิดต่อการใช้สารเคมี (ดังตารางที่ 23 หน้า 148)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 78.2 มีทัศนคติที่ถูกต้องว่าไม่ควรฉีดสารเคมี ตามเพื่อนบ้าน

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 55.9 มีทัศนคติที่ถูกต้องว่าไม่ควรฉีดสารเคมี ทันทีที่พบศัตรูข้าว

เกษตรกรถึงร้อยละ 52.4 มีทัศนคติไม่ถูกต้องคือเห็นว่าควรใช้สารเคมี ชนิดครอบจักรวาล

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 53.2 มีทัศนคติที่ถูกต้องว่าศัตรูธรรมชาติช่วยลด
จำนวนศัตรูพืช

เกษตรกรส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 94.9 มีทัศนคติที่ถูกต้องว่าไม่ควรใช้มือกวาดใน
การผสมสารเคมี

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 93.4 มีทัศนคติที่ถูกต้องว่าไม่ควรเก็บสารเคมี
ไว้ในครัว

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 92.0 มีทัศนคติที่ถูกต้องว่าควรเก็บสารเคมี ใน
ภาชนะที่มีขีดและมีฉลากอธิบาย

ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับการกำจัดศัตรูพืชของสารเคมี เกษตรกรส่วนใหญ่
ร้อยละ 62.5 มีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องว่าสารเคมี สามารถกำจัดศัตรูพืชได้ดีที่สุด มีเกษตรกร
เพียงร้อยละ 27.7 ที่เห็นว่าศัตรูธรรมชาติสามารถกำจัดศัตรูพืชได้ดีที่สุด ที่เหลือร้อยละ 9.8
ไม่ออกความเห็น

3.3.4 ประสิทธิภาพการใช้สารเคมี (ดังตารางที่ 24 หน้า 150)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 26.9 เคยใช้สารเคมี 6-10 ปี รองลงมา ร้อย
ละ 24.2 และ 21.0 ใช้สารเคมี 21 ปีขึ้นไปและ 1 - 5 ปี ที่เหลือร้อยละ 17.8, 8.5
และ 1.6 เกษตรกรเคยใช้สารเคมี 11-15 ปี, 16-20 ปี และไม่มีประสบการณ์การใช้สาร
เคมี ตามลำดับ

3.3.5 ลักษณะการปฏิบัติเกี่ยวกับสารเคมี ของเกษตรกร (ดังตารางที่ 25 หน้า
151)

การปฏิบัติเกี่ยวกับสารเคมี ที่มีผู้ปฏิบัติได้ถูกต้อง เป็นจำนวนกว่าร้อยละ 85-100
ได้แก่

1. การอ่านฉลากก่อนการใช้สารเคมี (ร้อยละ 94.7)
2. การผสมสารเคมี ตามที่ระบุในฉลากหรือคู่มือการใช้ (ร้อยละ 91.0)
3. การใช้ภาชนะตักสารเคมี จากขวดและถุง เพื่อใส่เครื่องพ่น (ร้อยละ 96.3)
4. การย้ายเด็กและสัตว์เลี้ยงออกนอกบริเวณที่ทำการฉีดพ่นก่อนการฉีดพ่น (ร้อย
ละ 89.1)
5. การสวมเสื้อแขนยาว กางเกงขายาวและปกปิดร่างกายมิดชิด (ร้อยละ 95.5)

6. ระหว่างการฉีดพ่นสวมผ้าปิดจมูกและปาก (ร้อยละ 86.2)
7. สวมหมวกระหว่างการฉีดพ่น (ร้อยละ 95.2)
8. การคำนึงถึงทิศทางลม (ร้อยละ 95.7)
9. การฉีดพ่นเฉพาะช่วงที่แดดไม่จัด (ร้อยละ 94.7)
10. อาบน้ำชำระร่างกายทันทีที่ฉีดพ่นสารเคมี เสร็จสิ้น (ร้อยละ 96.0)
11. หลังการใช้สารเคมี มีการล้างปากล้างมือก่อนรับประทานอาหารหรือดื่มน้ำ (ร้อยละ 95.2)
12. การล้างภาชนะที่ฉีดพ่นก่อนการนำไปเก็บ (ร้อยละ 93.1)
13. ไม่ใช้ปากดูด เมื่อหัวฉีดอุดตัน (ร้อยละ 97.3)
14. ไม่ใช้ปากเปิดขวดสารเคมี (ร้อยละ 98.7)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้สารเคมี ที่ถูกต้องที่มีผู้ปฏิบัติประมาณร้อยละ 62 - 80

1. การล้าง ทำความสะอาดด้วยสบู่หรือผงซักฟอกทันทีเมื่อสารเคมี ทกรดผิวหนัง (ร้อยละ 72.3)
2. ไม่สูบบุหรี่หรือดื่มน้ำในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมี (ร้อยละ 67.3)
3. การไม่ทิ้งน้ำล้างภาชนะที่บรรจุสารเคมี หรืออุปกรณ์เครื่องพ่นลงในน้ำบ่อหรือคลอง (ร้อยละ 62.8)
4. การไม่นำภาชนะบรรจุสารเคมี ไปขายค่อ (ร้อยละ 76.9)
5. การไม่ทิ้งสารเคมี โดยไม่ระมัดระวัง เด็กและสัตว์เลี้ยง (ร้อยละ 64.9)
6. หยุดฉีดหรือพ่นยาเมื่อลมแรง (ร้อยละ 67.6)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้สารเคมี ที่ถูกต้องที่มีผู้ปฏิบัติประมาณร้อยละ 3 - 50

1. สวมถุงมือในการผสมหรือฉีดพ่นสารเคมี (ร้อยละ 46.0)
2. การนำภาชนะที่บรรจุสารเคมี ที่หมดแล้วไปฝังดิน (ร้อยละ 44.1)
3. การสวมรองเท้าขณะฉีดพ่นสารเคมี (ปฏิบัติเพียงร้อยละ 3.5 ของเกษตรกร

ทั้งหมด)

- 3.3.6 ประสิทธิภาพของ เกษตรกร เรื่องการแพ้สารเคมี (ดังตารางที่ 26 หน้า 159)
- เกษตรกรที่เคยได้รับอันตรายจากสารเคมี พบว่าเกษตรกรร้อยละ 33.8 เคย

ได้รับอันตรายจากการใช้สารเคมี

การปฏิบัติคนเมื่อแพ้สารเคมี พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 56.1 ไม่เคยแพ้สารเคมี ร้อยละ 20.7 เมื่อแพ้สารเคมี จะไปพบแพทย์หรือไปอนามัยร้อยละ 14.9 จะนอนพักเมื่อแพ้สารเคมี ร้อยละ 4.5 และ 3.7 ซึ่ยารับประทานและปฏิบัติตนนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว

ช่วงเวลาที่แพ้สารเคมี พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 45.2 ไม่แพ้สารเคมี มีเกษตรกรร้อยละ 27.4 และ 21.8 ที่แพ้สารเคมี หลังและขณะที่พ่นสารเคมี ที่เหลือร้อยละ 3.7, 1.1 และ 0.8 แพ้สารเคมี ขณะพ่นสารเคมี ทุกขณะ และขณะที่ไปเก็บสารเคมี ตามลำดับ

การตรวจสุขภาพร่างกาย พบว่าเกษตรกรเพียงร้อยละ 35.1 ที่เคยตรวจสุขภาพร่างกาย นอกนั้นไม่เคยไปตรวจสุขภาพ

ตอนที่ 4

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้

ทัศนคติ และการใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูข้าวกับปัจจัยต่าง ๆ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับ โครงการพยากรณ์ และ
เดือนการระบาดของศัตรูข้าว และตัวแปรที่เลือกศึกษา

ในส่วนนี้จะ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยการคำนวณค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน ในชุดของตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ กับตัวแปรอื่น 6 ตัว
แปรคือ

- 1.1 อายุ
- 1.2 รายได้
- 1.3 ความถี่ในการ เข้าร่วมฝึกอบรม
- 1.4 ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว
- 1.5 ความถี่ในการ เปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
- 1.6 ประสบการณ์ในการใช้สารเคมีฯ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ กับตัวแปรอื่นดังนี้

- 2.1 อายุ
- 2.2 รายได้
- 2.3 ความถี่ในการเข้าร่วมฝึกอบรม เกี่ยวกับ โครงการพยากรณ์ฯ
- 2.4 ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว
- 2.5 ความถี่ในการ เปิดรับข่าวสารวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
- 2.6 ประสบการณ์การใช้สารเคมีฯ
- 2.7 ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสารเคมี กับตัวแปรหลัก ดังนี้
  - 3.1 อายุ
  - 3.2 รายได้
  - 3.3 ความถี่ในการเข้ารับการฝึกอบรมฯ
  - 3.4 ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว
  - 3.5 ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
  - 3.6 ประสบการณ์ในการใช้สารเคมี
  - 3.7 ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ
  - 3.8 ทักษะเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับสารเคมี กับตัวแปรหลัก ดังต่อไปนี้
  - 4.1 อายุ
  - 4.2 รายได้
  - 4.3 ความถี่ในการเข้ารับการฝึกอบรมฯ
  - 4.4 ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว
  - 4.5 ความถี่ในการรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
  - 4.6 ประสบการณ์ในการใช้สารเคมี
  - 4.7 ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ
  - 4.8 ทักษะเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ
  - 4.9 ความรู้เกี่ยวกับสารเคมี
5. ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมี กับตัวแปรหลัก ดังนี้
  - 5.1 อายุ
  - 5.2 รายได้
  - 5.3 ความถี่ในการเข้ารับการฝึกอบรมฯ
  - 5.4 ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว
  - 5.5 ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
  - 5.6 ประสบการณ์ในการใช้สารเคมี

- 5.7 ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ
- 5.8 ทักษะเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ
- 5.9 ความรู้เกี่ยวกับสารเคมีฯ
- 5.10 ทักษะเกี่ยวกับสารเคมีฯ

ตารางที่ 27 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ และ เดือนการระบาศศัตร์ข้าวกับตัวแปรสำคัญ 6 ตัวแปร

ตัวแปรต้น	ค่าสหสัมพันธ์	P
อายุ	-0.3091	.000 *
รายได้	0.2234	.000 *
ความถี่ในการเข้าร่วมฝึกอบรมฯ	0.3155	.000 *
ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตร์ข้าว	0.4912	.000 *
ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตร์ข้าว	0.1790	.000 *
ประสบการณ์ในการใช้สารเคมีฯ	0.2030	.000 *

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 27 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปร 6 ตัวใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ตัวแปร 5 ตัว ได้แก่ ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตร์ข้าว ความถี่ในการเข้าร่วมฝึกอบรม รายได้ ประสบการณ์ในการใช้สารเคมีฯ และความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตร์ข้าว มีความสัมพันธ์ทางบวกหรือสอดคล้องกับความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ เกษตรกรที่ใช้แบบสำรวจศัตร์ข้าวบ่อย เข้าร่วมฝึกอบรมบ่อย มีรายได้สูง มีประสบการณ์ในการใช้สารเคมีฯ มาก และเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตร์ข้าวบ่อย จะมีความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ดีกว่าเกษตรกรที่มีคุณลักษณะดังกล่าว ทั้ง 5 ประการน้อย

2. อายุ มีความสัมพันธ์ทางลบหรือเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ เกษตรกรที่อายุมาก จะมีความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ น้อยกว่า เกษตรกรที่มีอายุน้อย

ตารางที่ 28 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์
และเดือนการระบาดศัตรูข้าวกับตัวแปรสำคัญ 7 ตัวแปร

ตัวแปรต้น	ค่าสหสัมพันธ์	P
อายุ	-0.1472	.002*
รายได้	0.1253	.008*
ความถี่ในการเข้าร่วมฝึกอบรม เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์	-0.0805	.059
ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว	0.5296	.000*
ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว	0.1751	.000*
ประสบการณ์ในการใช้สารเคมี	0.1351	.004*
ความรู้เรื่องโครงการพยากรณ์	0.3934	.000*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 28 พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปร 7 ตัวใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ตัวแปร 5 ตัว ได้แก่ ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว ความรู้เรื่องโครงการพยากรณ์ ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว ประสบการณ์ในการใช้สารเคมี และรายได้ มีความสัมพันธ์ทางบวกหรือสอดคล้องกับทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ เกษตรกรที่ใช้แบบสำรวจศัตรูข้าวบ่อย มีความรู้เรื่องโครงการพยากรณ์ มาก เปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวบ่อย มีประสบการณ์ในการใช้สารเคมี มาก และมีรายได้สูง จะมีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ ถูกต้องมากกว่าเกษตรกรที่มีคุณลักษณะดังกล่าวทั้ง 5 ประการน้อย

2. อายุ มีความสัมพันธ์ทางลบหรือเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ เกษตรกรที่มีอายุน้อยจะมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อโครงการพยากรณ์ มากกว่าเกษตรกรที่อายุมาก

ตารางที่ 29 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความรู้เกี่ยวกับสารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูข้าวกับตัวแปรสำคัญ 8 ตัวแปร

ตัวแปรต้น	ค่าสหสัมพันธ์	P
อายุ	-0.1404	.003*
รายได้	0.0747	.075
ความถี่ในการเข้าร่วมฝึกอบรม	-0.0604	.122
ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว	0.2068	.090
ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว	0.1404	.003*
ประสบการณ์ในการใช้สารเคมี	0.1450	.002*
ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ	0.2690	.000*
ทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ	0.2501	.000*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 29 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับสารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูข้าว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปร 8 ตัว ใน 2 ลักษณะดังนี้

1. ตัวแปร 4 ตัว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ ทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ ประสบการณ์ในการใช้สารเคมี และความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว มีความสัมพันธ์ทางบวกหรือสอดคล้องกับความรู้เกี่ยวกับสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว นั่นคือ เกษตรกรที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ มาก มีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ ที่ถูกต้อง มีประสบการณ์ในการใช้สารเคมี มาก และเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวบ่อย จะมีความรู้เกี่ยวกับสารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูข้าวมากกว่าเกษตรกรที่มีคุณลักษณะดังกล่าวทั้ง 4 ประการน้อย
2. อายุ มีความสัมพันธ์ทางลบหรือ เป็นไปในทางตรงกันข้ามกับความรู้เกี่ยวกับสารเคมี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ เกษตรกรที่มีอายุน้อยจะมีความรู้เกี่ยวกับสารเคมี มากกว่าเกษตรกรที่มีอายุมาก

ตารางที่ 30 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับสารเคมี กับตัวแปรสำคัญ 9 ตัวแปร

ตัวแปรต้น	ค่าสหสัมพันธ์	P
อายุ	-0.2591	.000 *
รายได้	0.1353	.004 *
ความถี่ในการเข้าร่วมฝึกอบรม	-0.3375	.025 *
ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว	0.5413	.000 *
ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว	0.2153	.000 *
ประสบการณ์ในการใช้สารเคมี	0.1458	.002 *
ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์	0.4319	.000 *
ทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์	0.4753	.000 *
ความรู้เกี่ยวกับสารเคมี	0.2519	.000 *

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 30 พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับสารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูข้าว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปร 9 ตัวใน 2 ลักษณะดังนี้

1. ตัวแปร 7 ตัว ได้แก่ ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว ทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ ความรู้เกี่ยวกับสารเคมี ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว ประสบการณ์ในการใช้สารเคมี และรายได้ มีความสัมพันธ์ทางบวกหรือสอดคล้องกับทัศนคติเกี่ยวกับสารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูข้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ เกษตรกรที่ใช้แบบสำรวจศัตรูข้าวบ่อยครั้ง มีทัศนคติที่ต้องต่อโครงการพยากรณ์ มีความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ และสารเคมี มาก เปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวบ่อยครั้ง มีประสบการณ์ในการใช้สารเคมี และรายได้สูง จะมีทัศนคติที่ต้องเกี่ยวกับสารเคมี มากกว่าเกษตรกรที่มีคุณลักษณะดังกล่าวทั้ง 7 ประการน้อย
2. อายุ และความถี่ในการเข้าร่วมฝึกอบรม มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติเกี่ยวกับสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ เกษตรกรที่มีอายุน้อย และเกษตรกรที่เข้าร่วมการฝึกอบรมน้อยครั้ง มีทัศนคติที่ต้องเกี่ยวกับสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวมากกว่าเกษตรกรที่อายุมากและ เกษตรกรที่เข้าฝึกอบรมมากครั้ง

ตารางที่ 31 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมี กับ ตัวแปรที่สำคัญ 10 ตัวแปร

ตัวแปรต้น	ค่าสหสัมพันธ์	P
อายุ	-0.885	.043 *
รายได้	0.0612	.118 *
ความถี่ในการเข้าร่วมฝึกอบรม	0.0928	.036 *
ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว	0.2141	.000 *
ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว	0.1024	.024 *
ประสบการณ์ในการใช้สารเคมี	0.0799	.061 *
ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ	0.1440	.007 *
ทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ	0.2144	.000 *
ความรู้เกี่ยวกับสารเคมี	0.3053	.000 *
ทัศนคติเกี่ยวกับสารเคมี	0.2175	.000 *

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 31 พบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูข้าว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปร 10 ตัว ใน 2 ลักษณะดังนี้

1. ตัวแปร 7 ตัว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับสารเคมี ทัศนคติเกี่ยวกับสารเคมี ทัศนคติเกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ ความถี่ในการใช้แบบสำรวจศัตรูข้าว ความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว และความถี่ในการเข้าร่วมฝึกอบรม มีความสัมพันธ์ทางบวกหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูข้าว นั่นคือ เกษตรกรที่มีความรู้เกี่ยวกับสารเคมี และความรู้เกี่ยวกับโครงการพยากรณ์ฯ มีทัศนคติเกี่ยวกับสารเคมี และโครงการพยากรณ์ฯ ที่ถูกต้อง ใช้แบบสำรวจ เปิดรับข่าวสารวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าว และ เข้าร่วมฝึกอบรมบ่อย จะมีการปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูข้าวที่ถูกต้องกว่าเกษตรกรที่มีคุณลักษณะดังกล่าวทั้ง 7 ประการน้อย

2. อายุ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้สารเคมี อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ นั่นคือ เกษตรกรที่มีอายุน้อยจะมีการปฏิบัติที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการใช้สารเคมี
มากกว่าเกษตรกรที่มีอายุมาก